

lovaného, by cestou správní si vymohl dodání přináležejícího mu dříví, ovšem, nezmeškal-li lhůtu k podání stížnosti do usnesení, jímž mu bylo podle jeho mínění méně dříví přiděleno, než mu ve skutečnosti patřilo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací soud, přezkoumav spisy, neshledal především, že by tu bylo zmatečnosti dle Šu 477 čís. 6 c. ř. s., neboť jde zřejmě o náhradní nárok (§ 1338 obč. zák.) a stačí proto v tomto směru prostě poukázat na dotyčné v podstatě správné důvody nižších stolic. Dovolání brojí proti rozsudku odvolacího soudu, pokud jím byl na odvolání žalující strany rozsudek prvního soudu změněn a uznáno právem, že žalovanou stranou navzájem namítaná pohledávka 756 Kč 36 h není po právu dovolacími důvody Šu 503 čís. 3 a 4 c. ř. s.; leč dovolání nelze přiznati oprávněnosti. Odvolací soud posoudil věc bez právního omylu a zejména posoudil správně právní význam dohody, že obec dá, vlastně přidělí žalovanému z obecního lesa potřebné dříví ku stavbě stodoly, zaplatí-li 750 Kč za dříví, jež bylo přiděleno svého času za týmž účelem jeho otci Janu II-ovi, jehož však k tomuto účelu nebylo upotřebeno. I když žalující obec žalovanému dříví pro stavbu stodoly zvlášť přislíbila, nejde o kupní nebo dodací smlouvu ve smyslu soukromého práva, jejíž porušení činilo by nevěrného smluvníka zodpovědným za škodu druhé smluvní straně takto způsobenou (§§ 918 a násl. obč. zák.), nýbrž o přiděl dříví z obecního lesa, příslušející žalovanému jako singularistovi za jistých zemským výborem stanovených podmínek, z čehož plyne, že žalovaný má nárok výhradně jen na naturální požitky, že nemůže za újmy z jakékoliv příčiny nastalé žádati z obecních duchodu náhradu a že, nebyl-li s výší přidělu spokojen, měl na vůli, žádati zvýšení přidělu a po případě podati stížnost na úřad, obci nadřízený, zde zemský výbor, nebyl však oprávněn, zakoupiti dříví dle jeho mínění se mu nedostávající u osoby třetí na účet a nebezpečí obce, majetek singularistu toliko spravující. Učinil-li tak, jednal žalovaný na vlastní nebezpečí a, utrpěl-li tím, jak tvrdí, škodu, musí ji nésti sám. Tento právní poměr byl ostatně i žalovanému znám, neboť sám v žalobní odpovědi nemluví o d o d á n í, nýbrž správně o p ř í d ě l u dříví na opravu stodoly potřebného.

Čís. 2262.

Upsání válečné půjčky singularisty.

(Rozh. ze dne 7. února 1923, Rv II 496 22.)

Za 62 singularistu v N. (na Moravě) upsali dne 20. listopadu 1917 tři z nich (Martin D. jako předseda, Josef Š. jako člen výboru a Antonín Ch.) sedmou válečnou půjčku, byvše vyzváni úředníky, vyslanými k tomu účelu okresní politickou správou. Přihláškou uložili žalujícímu bankovnímu úřadu, by za ně a pro ne zakoupil sedmou válečnou půjčku v nominální hodnotě 30.000 K a zavázali se, že zaplatí žalujícímu ústavu hotovostí, vybývajícím na přihlášku. Žalující ústav zakoupil VII. válečnou půjčku a vedl ve svých knihách a korespondenci jako své komi-

tenty singularisty v N. Žalobu bankovního ústavu proti zmíněným třem singularistům o zaplacení hotovosti za upsanou válečnou půjčku procesní soud první stolice zamítl. Důvody: Na základě zjištěných okolností dospívá soud k závěru, že podpisem žalovaných na upisovací přihlášce uzavřena byla mezi žalujícím ústavem a žalovanými smlouva o komisi dle čl. 360 obch. zák., tedy právní jednání, které na straně žalující bankovního ústavu bylo obchodem z komise dle čl. 360 obch. zák. Dle čl. 278 obch. zák. jest při posuzování a výkladu obchodního jednání pátrati po vůli smluvníku a nedržeti se písemného smyslu výrazů. Z provedených listinných a svědeckých důkazů však jest zjevna vůle stran jednajících, že žalovaní, podepisující přihlášku, nezavazovali se k osobnímu ručení za zaplacení 7. válečné půjčky, nýbrž zavazovali singularisty v N. Zda žalovaní měli právo, za ostatní singularisty, kteří nejsou právnickou osobou, jednati, nebo zda výslovně nebo mlčky konkludentními činy singularisté schválili jednání žalovaných, neřeší se tímto sporem. Jsou-li žalovaní upisovatelé jménem vlastním, a nikoliv všichni singularisté v N., za něž upisujícími bylo jednáno, jest námitka nedostatku pasivní legitimace, žalovanými vznesená, odůvodněna, a jeví se proto žaloba proti nim podaná bezdůvodnou. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Pokud jde o právní posouzení věci nemůže býti pochybnosti, že majetek singularní jest společným majetkem všech singularistů té které obce a že tudíž ohledně singularního majetku všichni singularisté jsou spoluvlastníky ve smyslu předpisu o spoluvlastnictví, v občanském zákoně uvedených. Majetek singularní, jak soudu odvolacímu jest známo, jest zapisován jako samostatné jmění ve zvláštních knihovních vložkách a může jako takový samostatně býti zavazován, ovšem za souhlasu všech spoluvlastníků. Okolnost, že správu singularního majetku pravidelně provádí singularní výbor, nemůže ničeho změniti na tom, že singularní majetek jest ve spoluvlastnictví všech singularistů a dle stavu věci nemůže býti pochyby o tom, že singularní výbor nemůže bez souhlasu všech spoluvlastníků po případě bez jejich spolupodpisu majetek singularní jako takový zavázati. Tento stav věci měl a musel žalujícímu Bankovnímu ústavu býti znám a bylo tudíž jeho věcí, by obdržev přihlášku ze dne 20. listopadu 1917, zkoumal, zdali žalovaní, kteří tuto přihlášku podepsali, a dle svých podpisů na ní osobně zavázáni býti nechtěli, jsou oprávněni přihlášku tuto jako plnomocníci všech singularistů v N. podepsati a tím singularní majetek zavázati. Když bankovní ústav této opatrnosti nedbal a přihlášku tuto přijal, nemůže z této přihlášky vyvozovati, že žalovaní osobně mu jako upisovatelé VII. válečné půjčky jsou zavázáni. Následkem toho soud první stolice správně věc posoudil, uznáv, že pasivní legitimace žalovaných tu v tomto případě není, a žalobu z toho důvodu zamítl.

N e j v y š š ' s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Dovolání dovozuje, že žalovaní zavázali se podpisy na přihlášce osobně, že jednali na vlastní zodpovědnost, a že každý z nich ručí aspoň

za svůj podíl na singulárním majetku. Ostatní právní vývody dovolacího spisu nehodí se k věci, a není třeba zvlášť je vyvrátiti, což platí zejména o nepřipadném srovnání singulárního majetku s obchodní společností a o závěrech z toho vyvozených. Dovolání opírá právní náhled shora uvedený o písemnou přihlášku podepsanou žalovanými. Přihláška sama o sobě není však rozhodující pro výklad, k čemu se nesla srovnalá vůle stran. Tuto je posuzovati ve smyslu §u 914 obč. zák. nejen podle této přihlášky, nýbrž i podle ostatních zjištěných skutečností, jež odvolací soud převzal od procesního soudu. Ze zjištěné vůle stran je činiti další právní důsledky. Odvolací soud správně vyvodil ze zjištěných skutečností, že smluvním stranám nešlo o to, by se žalovaní zavázali osobně, nýbrž, že válečná půjčka měla býti upsána všemi spoluvlastníky singulárního majetku jako celku, a měl býti předmětem závazku, směrodatným pro válečnou půjčku, pouze tento společný majetek jako majetkový celek. Jedině tohoto účele a žádného jiného mělo býti dosaženo podpisy žalovaných na přihlášce. Zjištěno je dále, že všech spoluvlastníků singulárního majetku je mnohem více než žalovaných, a že ti to nebyli ostatními spoluvlastníky zmocnění k uvedenému právnímu jednání. Nebyli tudíž žalovaní oprávněni jednati za ostatní, tím méně za všechny spoluvlastníky jako smluvní stranu, sami však pro svou osobu nebyli smluvní stranou, ježto neměli úmyslu osobně se zavázati. Také žalující strana nejednala s nimi jako se smluvní stranou, nýbrž jen jako se zástupci, ač ve skutečnosti zástupci nebyli. Účelem smlouvy bylo zavázati všechny spoluvlastníky singulárního majetku jako jednotnou smluvní stranu, t. j. jako vlastníky majetkového celku. Nedošlo proto podpisem několika nezmocněných spoluvlastníků, t. j. žalovaných k platné smlouvě, a nemůže strana žalující z přihlášky dovozovati pro sebe nižádných smluvních práv. Ježto žalovaní jednali jako zástupci všech vlastníků majetkového celku a pouze tento měl býti smlouvou zavázán, nedošlo ani k závazku ohledně jednotlivců, tím méně pak ohledně jednotlivých podílů společného majetku singularistů. Nezáleží proto na tom, zda žalovaní skutečně jednali na vlastní zodpovědnost, ježto žalující strana domáhá se zažalované částky pouze jako plnění smluvního závazku převzatého písemní přihláškou, ne však z jiného právního důvodu.

Čís. 2263.

Příslušným zrušiti prozatimní opatření jest v ý l u č n ě soud, u něhož se projednává spor v první stolici, byť i prozatimní opatření bylo povoleno jiným soudem.

(Rozh. ze dne 13. února 1923, R I 65/23.)

Okresní soud pro Horní Nové město v Praze povolil prozatimní opatření na dobu nejdéle do konce září 1922. Opatření nebylo však vykonáno, ježto odpůrce ohroženého složil do soudní úschovy vkladní knížku. Spor ve věci hlavní byl veden v první stolici u zemského soudu v Praze. Po uplynutí lhůty navrhl odpůrce u okresního soudu pro Horní